

अनुक्रमणिका

प्रकरण	शीर्षक	पृष्ठ क्रमांक	
	प्रतिज्ञापत्र	i	
	प्रमाणपत्र	ii	
	ऋणनिर्देश	iii-iv	
	अनुक्रमणिका	v-viii	
	सारणी सूची	ix-x	
	आकृती सूची	xi	
	आलेख		
पहिले	प्रस्तावना	१-३५	
	१.१	अध्यापन म्हणजे काय ?	१-४
		१.२ परिणामकारक अध्यापन	४-८
		१.२.१ परिणामकारक अध्यापन म्हणजे काय ?	४-६
		१.३ परिणामकारक अध्यापनासाठी आवश्यक बाबी	६-८
		१.४ सृजनशीलता	८-१४
		१.४.१ सृजनशीलता म्हणजे काय ?	८-१०
		१.४.२ सृजनशीलतेचे घटक	१०-१४
		१.४.३ सृजनशील शिक्षकाची आवश्यकता	१४
		१.५ मानवी मेंदू	१५-३०
		१.५.१ मेंदूची उत्क्रांती	१६-१८
		१.५.२ मेंदूची रचना व कार्ये	१८-३०
		१.५.२.१ मेंदूची रचना	१८-२६
		१.५.२.२ मेंदूची कार्ये	२७-३०
		१.६ संशोधन समस्येचे विधान	३१
		१.७ समस्येतील तांत्रिक शब्दांच्या व्याख्या	३१-३३
		१.८ संशोधनाची उद्दिष्टे	३३
		१.९ संशोधनाची गरज व महत्त्व	३३-३४
		१.१० संशोधनाची गृहीतके	३४
		१.११ संशोधन परिकल्पना	३४
		१.१२ संशोधनाची मर्यादा व व्याप्ती	३५
		१.१३ संशोधन कार्यपद्धती	३५
		१.१४ प्रकरण योजना	३५

प्रकरण	शीर्षक	पृष्ठ क्रमांक
दुसरे	संशोधनाशी संबंधित साहित्याचा व संशोधनाचा आढावा	३७-७७
	२.१ संबंधित संशोधनाचा आढावा	३७-६५
	२.२ संबंधित साहित्याचे समालोचने	६५-७६
	२.३ संशोधनाशी संबंधित साहित्याच्या व संशोधनाच्या आढाव्यातून प्रस्तुत संशोधनास दिशा	७६-७७
तिसरे	संशोधाची कार्यपद्धती	७८-११६
	३.१ संशोधनाच्या व्याख्या	७८-७९
	३.२ शैक्षणिक संशोधन	८०
	३.३ संशोधनाची पद्धती	८१-८२
	३.३.१ सर्वेक्षण पद्धती	८२-८३
	३.३.२ सर्वेक्षणाचे हेतू	८३
	३.३.३ सर्वेक्षण पद्धतीची वैशिष्ट्ये	८४-८५
	३.३.४ सर्वेक्षणाचे प्रकार	८५-८६
	३.४ संशोधन कार्यपद्धती	८६-८८
	३.५ नमुना निवड पद्धती	८८-९०
	३.५.१ संशोधनासाठी नमुना निवड	९०-९१
	३.६ संशोधनाची साधने	९१-११२
	३.६.१ निरीक्षण	९१-९२
	३.६.२ प्रमाणित चाचण्या	९२
	३.६.२.१ प्रमाणित चाचण्यांची वैशिष्ट्ये	९३-९५
	३.६.३ संशोधनासाठी वापरलेल्या साधनांची माहती	९५-११२
	३.७ माहिती संकलन प्रक्रिया	११२-११४
	३.८ विश्लेषणासाठी वापरलेली सांख्यिकीय परिमाणे	११४-११६
चौथे	संकलित माहितीचे विश्लेषण, अर्थनिर्घन व निष्कर्ष	११७-१४१
	४.१ संशोधनात माहिती विश्लेषणासाठी वापरलेली सांख्यिकीय परिमाणे	११८
	४.२ संशोधन उद्दिष्टांसंदर्भात माहितीचे विश्लेषण	११९-१२९
	४.३ संशोधन परिकल्पनासंदर्भात माहितीचे विश्लेषण	१२९-१३९
	४.४ संशोधनाचे निष्कर्ष	१२४-१३९

प्रकरण	शीर्षक	पृष्ठ क्रमांक	
	४.४.१ उद्दिष्ट निहाय निष्कर्ष	१२५-१३९	
	४.४.२ परिकल्पनेसंदर्भातील निष्कर्ष	१४०-१४१	
पाचवे	सारांश, अनुमान आणि शिफारशी	१४२-१५२	
	५.१	समस्या विधान	१४३
	५.२	समस्येतील तांत्रिक शब्दांच्या व्याख्या	१४३-१४५
	५.३	संशोधनाची गरज व महत्त्व	१४५
	५.४	संशोधनाची उद्दिष्टे	१४५-१४६
	५.५	संशोधनाची गृहीतके	१४६
	५.६	संशोधन परिकल्पना	१४६
	५.७	संशोधनाची मर्यादा व व्याप्ती	१४७
	५.८	संशोधन पद्धती	१४७
	५.९	नमुना निवड	१४७
	५.१०	संशोधन साधने	१४८
	५.११	माहितीचे विश्लेषण	१४८
	५.१२	निष्कर्षाची चर्चा	१४८-१५१
	५.१३	शिफारशी	१५१-१५२
		५.१३.१ शासन	१५१
		५.१३.२ प्राचार्य	१५१
		५.१३.३ शिक्षक-प्रशिक्षक	१५१-१५२
		५.१४ पुढील संशोधनासाठी विषय	१५२
		संदर्भ ग्रंथ सूची	१५३-१६०
		परिशिष्ट	
	१	माहिती संकलित केलेल्या अध्यापक विद्यालयाचे प्रमाणपत्र	
	२.	SOLAT चाचणीच्या भाषांतरात मार्गदर्शन केलेल्या तज्ञांची यादी	
	३.	भाषांतरात मार्गदर्शन केलेल्या तज्ञांचे प्रमाणपत्र	
	४.	SOLAT चाचणीचे मॅन्यूअल	
	५.	SOLAT चाचणी	
	६.	मराठी भाषांतरीत SOLAT चाचणी	
	७.	LCT चाचणी मॅन्यूअल	
८.	LCT चाचणी		

प्रकरण	शीर्षक	पृष्ठ क्रमांक
	९. GTCS निरीक्षण सूची मॅन्यूअल	
	१०. GTCS निरीक्षण सूची	
	१.१ अध्यापनात शिक्षक-विद्यार्थी संबंध	
	१.२ मानवी मेंदूचे चित्र	
	१.३ मेंदूची रचना	
	१.४ मेंदूचे विविध भाग	
	१.५ डाव्या व उजव्या मेंदूची विचार प्रक्रिया	
	१.६ उजवा मेंदू व डावा मेंदू याचे चित्र	
	१.७ उजव्या व डाव्या मेंदूशी संबंधित कृती	
	३.१ संशोधन कार्यपद्धतीची प्रवाह आकृती	
	३.२ न्यादर्शन पद्धती	
	३.३ संभाव्यता पद्धतीद्वारे नमुना निवड	

सारणी सूची

सारणी क्रमांक	शीर्षक	पृष्ठ क्रमांक
1.1	डाव्या व उजव्या मेंदूचे कार्य	
3.1	Structure of SOLAT tool - The No. of items in each dimensions of learning & thinking style are given below	96-97
3.2	Dimensions of SOLAT tool - The number of Items that the each dimension measure in two styles of learning & thinging are the following	97-98
3.3	Time required & spread of item in Different Sub-test of language creativity test in English and Hindi.	100-101
3.4	Test-retest reliability co-efficient & parallel form reliability coefficients of English & Hindi Language creativity test.	102
3.5	Construct validity of language creativity test in English	104
3.6	Construct validity of language creativity test in Hindi	105
3.7	Distribution of Item in Different classification of Teaching skills.	106
3.8	Distribution of Teacher Behavious under the Different Teaching skill	108-109

सारणी क्रमांक	शीर्षक	पृष्ठ क्रमांक
3.9	Teaching competencies and the variarices explained	110-111
3.10	संशोधना संदर्भात माहिती संकलनाची कालसूची	114
4.1	संशोधन उद्दिष्टांनुसार सांख्यिकीय परिमाणे	118
4.2	संशोधन परिकल्पना व सांख्यिकीय परिमाणे	119
4.3	डी.एड्. छात्राध्यापकांची अध्यापन क्षमता व डाव्या उजव्या मेंदूच्या वापराचे मध्यमान	119
4.4	डी.एड्. छात्राध्यापकांची अध्यापन क्षमता, डाव्या मेंदूच्या वापराचे प्रमाण विचलन	123
4.5	डी.एड्. छात्राध्यापकांची अध्यापन क्षमता आणि सृजनशीलता यातील सहसंबंध	124
4.6	डी.एड्. छात्राध्यापकांची अध्यापन क्षमता आणि डाव्या-उजव्या मेंदूचा वापर यातील सहसंबंध	125
4.7	डी.एड्. छात्राध्यापकांची सृजनशीलता आणि डाव्या-उजव्या मेंदूचा वापर यातील सहसंबंध	126
4.8	अध्यापन क्षमता, सृजनशीलता आणि डाव्या-उजव्या मेंदूचा वापर यातील सहसंबंध	128
4.9	परिणामकारक अध्यापन, सृजनशीलता आणि डाव्या-उजव्या मेंदूचा वापर यातील सहसंबंध	130
4.10	सुजनशीलता आणि डाव्या-उजव्या मेंदूच्या वापराचा सहसंबंध	131
4.11	अध्यापन परिणामकारकता आणि डाव-उजव्या मेंदूच्या वापराचा सहसंबंध आलेख	133
4.1	LCT (Language Creativity Test)	121

आकृती सूची

आकृती क्रं.	शीर्षक	पान नं.
१.१	अध्यापनात शिक्षक-विद्यार्थी संबंध	३
१.२	मानवी मेंदूचे चित्र	१५
१.३	मेंदूची रचना	१९
१.४	मेंदूचे विविध भाग	२२
१.५	डाव्या व उजव्या मेंदूची विचार प्रक्रिया	२६
१.६	उजवा मेंदू व डावा मेंदू याचे चित्र	२७
१.७	उजव्या व डाव्या मेंदूशी संबंधित कृती	२९
३.१	संशोधन कार्यपद्धतीची प्रवाह आकृती	८७
३.२	न्यादर्शन पद्धती	८९
३.३	संभाव्यता पद्धतीद्वारे नमुना निवड	९०